ଏସ୍. ପି. ଜିନଦାଥପ୍ପା

1961
ଏପ୍ରିଲ 17

ବନାମ

ଆର୍. ପି. ଶର୍ମା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

(ପି. ବି. ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡକର, ଏ. କେ. ସରକାର,

କେ. ସି. ଦାସ ଗୁପ୍ତା, ଏନ୍. ରାଜଗୋପାଳ ଆୟଙ୍ଗର

ଏବଂ ଜେ. ଆର. ମୁଧୋଲକର, ନ୍ୟାୟାଧୀଶବୃନ୍ଦ)

ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ-ଆବାସ ଆବଣ୍ଟନ- ଭଡ଼ାଟିଆ ଚୟନ କରିବା ପାଇଁ ବିଧାନ ପ୍ରାଧିକାରପ୍ରାପ୍ତ ନିୟନ୍ତ୍ରକ-ସାମ୍ବିଧାନିକତା-ଯଦି ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ-ଭେଦଭାବ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଚୟନ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ-ମହୀଶୂର ଗୃହ ଭଡ଼ା ଏବଂ ଆବାସ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିନିୟମ 1951 (ମହୀଶୂର XXX/ 1951),ଧାରା 3 (3) (a)-ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଗୁଡିକ 14 ଏବଂ 19 (1) (f)।

ମହୀଶୂର ଗୃହ ଭଡ଼ା ଏବଂ ଆବାସ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିନିୟମ 1951ର ଧାରା 30 (3) (a) ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କୁ କୌଣସି ସରକାରୀ, ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀ, ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏକ ଖାଲି ଘରର ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ଚୟନ କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ମାଲିକ ନିର୍ବାଚିତ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କୁ ଘର ଛାଡ଼ିବାକୁ ବାଧ ହେବେ । ଆବେଦନକାରୀ ଜଣକ ଘରର ମାଲିକ ଥିଲେ ଯାହାଙ୍କ ପାଇଁ ନିୟନ୍ତ୍ରକ, ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କୁ ଚୟନ କରିଥିଲେ । ଧାରା 3 (3) (a) ର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତାକୁ ସେ ଏହି ଆଧାରରେ ଆହ୍ୱାନ କରିଥିଲେ ଯେ ଯେତେଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ "ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି"ଙ୍କ ଚୟନର ବିଷୟ ଥିଲା ସେଗୁଡିକ ଏହି ଆଧାରରେ ପ୍ରାଧିକୃତ ହୋଇଛି ଯେ : (i) ଏହା ତାଙ୍କର ନିଜ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ମୌଳିକ ଅଧିକାରରେ ଅଯୌକ୍ତିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇଛି ଏବଂ (ii) ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14କୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରିଛି କାରଣ ଏହା ଭଡ଼ାଟିଆ ଚୟନ ପାଇଁ କୌଣସି ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲା ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କୁ ଏକ ମନମୁଖୀ ପସନ୍ଦ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥିଲା ।

ନିର୍ଣ୍ଣିତ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଧାରା 3 (3) (a) ବୈଧ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 କିମ୍ବା 19 (1) (f) କୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିନଥିଲା ।

1961 ଏସ୍. ପି. ଜିନଦାଥପ୍ପା ବନାମ ଆର୍. ପି. ଶର୍ମା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଚୟନ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଥିଲା । ଏହି କଟକଣା ଅଯୌକ୍ତିକ ନଥିଲା । ଏହା କେବଳ ସେତେବେଳେ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା ଯେତେବେଳେ ମାଲିକ ନିଜ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଘର ଚାହୁଁନଥିଲେ । ଏହା ତାଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପ୍ରଭେଦ ଆଣିବ ନାହିଁ ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ମନୋନୀତ ହୋଇଥିଲେ କିମ୍ବା ସରକାର, ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ସାର୍ବଜନୀନ ଅନୁଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଜଣେ ଉପଯୁକ୍ତ ଭଡ଼ାଟିଆ ଚୟନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲା । ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଆବେଦନ ଏବଂ ତା 'ପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ଆହୁରି ସୁରକ୍ଷିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଜଣେ ଉପଯୁକ୍ତ ଭଡ଼ାଟିଆ ଚୟନ ପାଇଁ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ମନୋନୀତ ହେବା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାର ଯଥେଷ୍ଟ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା; ଏବଂ ମାଲିକଙ୍କ ମତାମତ ବିଚାର ଯୋଗ୍ୟ ହେବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏକ ନ୍ୟାୟିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଥିଲା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ରାଜ୍ୟର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କର ଥିଲା ।

ମୂଳ ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରିତା : ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 71/1958 ।

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଆଧାରରେ ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ଏସ୍. କେ. ଭେଙ୍କଟରାଙ୍ଗା ଆୟେଙ୍ଗର ଏବଂ ଏସ୍. ଜେ. ଏସ୍. ଫର୍ଣ୍ଣାଣ୍ଡିଜ, ।

ବି. ଆର. ଏଲ. ଆୟେଙ୍ଗର, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ପାଇଁ ।

ଆର. ଗୋପାଳକ୍ରିଷ୍ଣନ ଏବଂ ଟି. ଏମ. ସେନ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2ଙ୍କ ପାଇଁ ।

1961, ଏପ୍ରିଲ, 17 ତାରିଖରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା- ଏହି ଆବେଦନଟି, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଆଧାରରେ ମହୀଶୂର ଗୃହ ଭଡ଼ା ଏବଂ ଆବାସ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିନିୟମ 1951 (ମହୀଶୂରର ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

XXX/1951) ର ଧାରା 3 (3) (a)ର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛି । ସଂକ୍ଷେପରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିବା ଏକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ କୌଣସି ସରକାରୀ, ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ସାର୍ବଜନୀନ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀ, ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କିମ୍ବା ସାର୍ବଜନୀନ ଅନୁଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏକ ଖାଲି ଘରର ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ଚୟନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥାଏ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ମାଲିକ ନିର୍ବାଚିତ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କୁ ପରିସର ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ । ଆବେଦନକାରୀ, ଯାହାଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କୁ ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେ ଏହାର ବୈଧତାକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଆହ୍ୱାନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (f) ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପତ୍ତିଗତ ଅଧିକାର ଉପରେ ଅଯୌକ୍ତିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇଛି ଏବଂ ଏହା ସେହି ଅନୁଚ୍ଛେଦର ଖଣ୍ଡ (5)ର ସୁରକ୍ଷା ବାହାରେ ଅଛି ।

1961
ଏସ୍. ପି. ଜିନଦାଥପ୍ପା ବନାମ ଆର୍. ପି. ଶର୍ମା
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଏକ କୋଠା ଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ସେ ମିସ୍ତ୍ରି ଲାଲ୍ ନାମକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ ଏବଂ ପରେ ଏହାକୁ ଏକ ଭୋଜନାଳୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ ଦେବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ । ପରେ ସେ ଅଧିନିୟମ 3 (2) (a) ଅନୁଯାୟୀ ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଥିବା ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2ଙ୍କୁ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ ଧାରା 3 (3) (a) ଅନୁଯାୟୀ, ସେହି ଘରଟି ଖାଲି ହୋଇଯିବା କାରଣରୁ ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆ ଚୟନ କରିବାର ଅଧିକାର ଥିଲା । ଏହା ପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 ସେହି ଘରର ଭଡା ଆକାରରେ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଆବେଦନଗୁଡିକର ବିଚାର କଲେ, ଯାହା ସଂଖ୍ୟାରେ ଦୁଇଟି ଥିଲା। ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଉପରେ ସୂଚୀତ ମିସ୍ତ୍ରି ଲାଲଙ୍କ ଠାରୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ଠାରୁ ଥିଲା, ଯିଏ ଜଣେ ଭୋଜନାଳୟ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ବେସରକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବେ ଚୟନ କରିଥିଲେ, ଯାହାଙ୍କୁ ଆବେଦନକାରୀ ଦ୍ୱାରା ଘର ଭଡ଼ା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ସେ ଭଡା ପାଇଁ ମାସିକ 350 ଟଙ୍କା ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ ଯାହା ଆବେଦନକାରୀ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ଭଡ଼ା ଥିଲା । ଭଡା ପ୍ରଦାନ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିଷୟରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ଥିବା ପରି ମନେ ହେଉନାହିଁ ଏବଂ ଏହି ମାମଲାରେ ଏହିପରି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିଷୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିଲେ କାରଣ ସେ ଚାହୁଁଥିଲେ ଯେ ଏହି ପରିସର ମିସ୍ତ୍ରି ଲାଲଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉ ଏବଂ ସେ ଅଧିନିୟମର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15 ଅନୁଯାୟୀ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2ଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଆବେଦନକାରୀ

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 ଅନୁଯାୟୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯାଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ମିସ୍ତ୍ରି ଲାଲ୍ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ଭଡ଼ାଟିଆ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏଭଳି ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଫଳ ହେବା ପରେ ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅବେଦନରେ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅଧିନିୟମ କୁ ଆହ୍ୱାନ କରିଛନ୍ତି ।

ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଧାରା 3 (3) (a) ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିଗତ ଅଧିକାର ଉପରେ ଅଯୌକ୍ତିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇଥାଏ କି । ଏହି ଆବେଦନରେ ଅଧିନିୟମର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଂଶର ବୈଧତାକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକରେ ଅଛି: -

ଧାରା 3 (3) (a)। ଉପଧାରା (2) ଅନୁଯାୟୀ ସୂଚନା ପାଇବା ପରେ, ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ପ୍ରତିବେଦନକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଏବଂ ତାଙ୍କର ବିବେଚନା ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତଦନ୍ତ କରିବା ପରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କିମ୍ବା ଭାରତର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ରାଜ୍ୟର ସରକାର, କିମ୍ବା କୌଣସି ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କିମ୍ବା କୌଣସି ଶିକ୍ଷା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାର୍ବଜନୀନ ଅନୁଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା କୌଣସି ସରକାର, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କିମ୍ବା ଅନୁଷ୍ଠାନର କୌଣସି ଅଧିକାରୀ, କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି (ଏହା ପରେ ଆବଣ୍ଟନକାରୀ ଭାବରେ ସୂଚିତ) ଙ୍କୁ ଘରେ ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଚୟନ କରିବେ ଏବଂ ଏକ ଲିଖିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ (ଏହା ପରେ 'ଆବଣ୍ଟନ ଆଦେଶ' ଭାବରେ ସୂଚିତ କରାଯାଏ) । ଆବଣ୍ଟନ ଆଦେଶରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଭଡ଼ା ଅନୁଯାୟୀ ଆବଣ୍ଟନକାରୀଙ୍କୁ ଘର ଦେବା ଏବଂ ଉକ୍ତ ଆଦେଶରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ତାରିଖରେ ଆବଣ୍ଟନକାରୀଙ୍କୁ ଘରର ଦଖଲ ପ୍ରଦାନ କରିବା:

ପରନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କିମ୍ବା ଭାରତର କୌଣସି ରାଜ୍ୟର ସରକାର କିମ୍ବା କୌଣସି ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କିମ୍ବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଆବଣ୍ଟନ ଆଦେଶ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ, ନିୟନ୍ତ୍ରକ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତତା ବିଷୟରେ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ କୌଣସି ପ୍ରତିବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବେ ଏବଂ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଘର ଆବଣ୍ଟନ କରିବେ ନାହିଁ, ଯିଏ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ମତେ ଜଣେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଭଡ଼ାଟିଆ :

1961
ଏସ୍. ପି. ଜିନଦାଥପ୍ପା ବନାମ ଆର୍. ପି. ଶର୍ମା
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

ଆବେଦନକାରୀ ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି ନାହିଁ ଯେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କୁ ଏକ ସରକାରୀ, ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ସାର୍ବଜନୀନ ଅନୁଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା ଉଲ୍ଲିଖିତ କୌଣସି ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ଚୟନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ଯାଇ, ସମ୍ପତ୍ତିଗତ ଅଧିକାର ଉପରେ କୌଣସି ଅଯୌକ୍ତିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇଥାଏ । ଆମ ବୋଧ ଆଧାରରେ, ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହିପରି ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ଚୟନ ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗଠନ କରିବ ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ହେବ। ତେଣୁ ଏହା ପ୍ରତୀୟମାନ ଯେ, ଏହା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ଯେ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ଚୟନଟି ସମ୍ପତ୍ତିଗତ ଅଧିକାର ଉପରେ ଏକ ଅଯୌକ୍ତିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲାଗୁ କରିବା ଭଳି ହେବ । ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ଏପରି ଏକ ଯୁକ୍ତି, ଯଦି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ, ତେବେ ତାହା ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବ । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଖାଲି ପଡ଼ିଥିବା ଘରଗୁଡ଼ିକ ସହ ଜଡ଼ିତ । ଏହା ଜଣେ ମାଲିକଙ୍କୁ ନିଜ ଘରେ ରହିବାର ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରେ ନାହିଁ । ଏହା ମାଲିକଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନଥିବା ଖାଲି ଘର, ଯାହା ଆବାସ ନଥିବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ । ଆବାସ ଅଭାବରୁ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥିଲା । ତେଣୁ, ଘର ପ୍ରଦାନ, ଘର ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ଅଯୌକ୍ତିକ ଉଚ୍ଛେଦକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ପାରିତ କରାଯାଇଥିଲା ; ଅଧିନିୟମର ପ୍ରସ୍ତାବନା ଦେଖନ୍ତୁ ।

ତେବେ ଅଧିନିୟମ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଉପରେ ସରକାର, ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା କିମ୍ବା ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଜଣେ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବେ ଚୟନ କରିବାର ବିଷୟଟି ନ୍ୟସ୍ତ କରି, ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାର ଉପରେ କୌଣସି ଅଯୌକ୍ତିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇଥାଏ କି? ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ଏହା ଏପରି କରିଥାଏ । ଯଦି ନିୟନ୍ତ୍ରକ ବୈଧ ଭାବରେ ଏକ ସରକାର, ଏକ ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କିମ୍ବା କୌଣସି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଚୟନ କରିପାରିବେ- ତେବେ ଯେପରି ଆମେ କହିଛୁ ଏହା ଏକ ବିବାଦୀୟ ବିଷୟ ହେବ ନାହିଁ ଯଦି ଏହିପରି ଭଡ଼ାଟିଆ ପରିବର୍ତ୍ତେ ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଜଣେ ଘରୋଇ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ଚୟନ କରନ୍ତି, ଏହା କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଅଭାବୀ ଲୋକଙ୍କୁ ରହିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ମିଳିବା ଉଚିତ । ଆବାସ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଜନସାଧାରଣ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ କରିବ । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସଦସ୍ୟ ହେବେ ଏବଂ ଯେହେତୁ ଉପଲବ୍ଧ ଆବାସକୁ ଜଣକୁ ଭଡ଼ାରେ ଦିଆଯାଇପାରିବ, ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସଦସ୍ୟ ଚୟନ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଏକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ

ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ହେବ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଏଭଳି କଟକଣା ଅଯୌକ୍ତିକ ନୁହେଁ । ଏହା କେବଳ ସେତେବେଳେ ଲାଗୁ କରାଯାଏ ଯେତେବେଳେ ମାଲିକ ନିଜ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଘର ଚାହୁଁ ନଥାନ୍ତି । ଯଦି ଜଣେ ବେସରକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ଚୟନ କରାଯାଏ ତେବେ ଏହା ମାଲିକଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆଣିପାରିବ ନାହିଁ । ମନୋନୀତ ଭଡ଼ାଟିଆ ଉପଯୁକ୍ତ କି ନାହିଁ ତାହା ଦେଖିବା ପାଇଁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଆହୁରି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ । ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ଆବେଦନ ପ୍ରଦାନ କରି ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଯିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରି, ଜଣେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯେପରି ଜଣେ ମାଲିକଙ୍କ ଉପରେ ତାଙ୍କ ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ବାଧ୍ୟ ନ କରାଯାଏ ତାହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି।

ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଜଣେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି କିଏ ହେବ ତାହା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ଏପରି ଏକ ସଂଜ୍ଞାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା । ଯେ କୌଣସି ଅଭିଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତି ଜାଣିପାରିବେ ଯେ ଉପଯୁକ୍ତ ଭଡ଼ାଟିଆ କିଏ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ମାଲିକଙ୍କୁ ଚୟନ କରାଯାଇଥିବା ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତତାକୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରିବାର ଅଧିକାର ଦିଆଯାଇଛି । ଧାରା 3 (3) (a) ର ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ଆମେ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଯେ ଏହି ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ଫଳାଫଳ ଆଧାରରେ ଅନ୍ୟମାନେ ସମସ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ । ବ୍ୟାଖ୍ୟା କେବଳ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ହିଁ ଅନୁପଯୁକ୍ତ । ଅନ୍ୟମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ହେବେ କି ନାହିଁ ସେ ବିଷୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଗୁଣବତ୍ତା ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପଡିବ । କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ କରିବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତତା ପ୍ରଶ୍ନକୁ, ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ବିବେଚନାର ବାହାରକୁ ନେବା ବିଷୟ ବ୍ୟତୀତ, ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତତା ବିଷୟରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ, ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଆଦୌ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେବ ନାହିଁ ।

ଯଦି ଏହି ଅଧିନିୟମ ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆ ଚୟନ କରିବା ଦାୟିତ୍ୱ ଘର ମାଲିକଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇଥାନ୍ତା, ତେବେ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଫଳ ହେବାର ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା । ମାଲିକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ, ଭଡାଟିଆ ସୃଷ୍ଟି କରି ନିଜ ଲାଭ ପାଇଁ ଗୁପ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ସହଜ ହେବ । ଘରର ଅଭାବ ହେତୁ, ଘର ପାଇଁ ମୂଲଚାଲ କରିବା ସ୍ଥିତିରେ ଭଡାଟିଆ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଏକ ଅସୁବିଧାଜନକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ରହିବେ । ତାଙ୍କୁ ସହଜରେ ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ

1961
ଏସ୍. ପି.
ଜିନଦାଥପ୍ପା
ବନାମ
ଆର୍. ପି. ଶର୍ମା
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

ମାନିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରଯାଇପାରେ, ଯାହାଙ୍କର ବହୁତ ଉନ୍ନତ ମୂଲଚାଲ ପରିସ୍ଥିତି ଅଛି । ଯଦି ଏଭଳି ଘଟଣା ଘଟିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇଥାଆନ୍ତା, ତେବେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବିଫଳ ହୋଇଥାଆନ୍ତା । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଏପରି ଏକ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଏଡ଼ାଇବା ଏବଂ ତେଣୁ ମାଲିକଙ୍କ ପାଇଁ ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆ ଚୟନ କରିବାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଠାରେ ଏକ କ୍ଷମତା ନ୍ୟସ୍ତ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ଆମେ ମଧ୍ୟ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଆଧାରରେ କରାଯାଇପାରିବ, ଯାହା ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କୁ କିପରି ଚୟନ କରାଯିବ ସେ ବିଷୟରେ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିବାରୁ, ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଏକ ମନମୁଖୀ ନିଷ୍ପତି ନେବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥିବା କାରଣରୁ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଯୁକ୍ତି କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହି ମାମଲାରେ ଜଣେ ମାଲିକ ଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନୁହେଁ କାରଣ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଜଣେ ମାଲିକ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଭେଦଭାବ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହେଁ । ଯଦି ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡିକର ବୈଧତାକୁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଆଧାରରେ ଆହ୍ୱାନ କରିଥାନ୍ତି, ଯାହାକି ଏଠାରେ ମାମଲାର ବିଷୟ ନୁହେଁ, ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ଆହ୍ୱାନଟିର କୌଣସି ସାରାର୍ଥ ରହିବ । ଆମ ମତରେ, ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କୁ କିପରି ଚୟନ କରାଯିବ ସେ ବିଷୟରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଦିଆଯାଇଛି । ଭଡ଼ାଟିଆ ପ୍ରଥମେ ଉପଯୁକ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ମନୋନୀତ ହେବା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ ତେଣୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ଘର ପାଇବାକୁ ସମାନ ସୁଯୋଗ ଅଛି । ଚୟନଟି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ସେହି ଚୟନ ସେମାନଙ୍କ ଦାବିର ତୁଳନାତ୍ମକ ଯୋଗ୍ୟତାର ପରୀକ୍ଷା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କୁ ଚୟନ କରୁଥିବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଉଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମାଲିକଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତ ମତାମତ ରଖିବାର ଅଧିକାର ରହିଛି । ପୁନର୍ବାର, ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏକ ନ୍ୟାୟିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେବ, ଏବଂ ଯଦି ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ରାଜ୍ୟର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କର ।

ତେଣୁ, ଆମେ ଭାବୁଛୁ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ଭିତ୍ତିହୀନ ଅଟେ । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଆମେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରୁଛୁ । ଆବେଦନକାରୀ ଉପସ୍ଥିତ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ମଦନ ମୋହନ ଭୂୟାଁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।